

Aalto University
School of Business

Hiilineutraalin reilun siirtymän hallitusohjelma sosio-ekonomisen kestävyyden näkökulmasta

Professori Minna Halme, Aalto-yliopiston
kauppakorkeakoulu & Kestävän kehityksen
asiantuntijaneelin jäsen

21.4.2021

21.4.2021

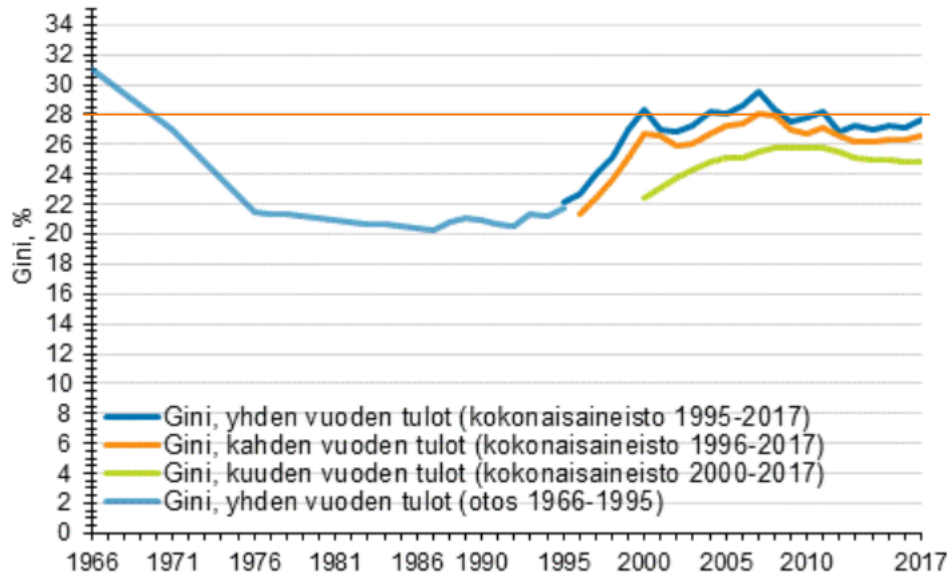
Hallitusohjelman keskeiset tavoitteet

- Suomesta sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä kehityksen yhteiskunta vuoteen 2030 mennessä.
- Ihmisten välillä vallitsee **oikeudenmukaiseksi** koettu tasa-arvo.
- **Kestävä talouskasvu** nojaa paitsi työllisyysasteen nostamiseen, myös työn tuottavuuden vahvistumiseen.
- Hyvinvoinnin perusta on myös 2020-luvulla osaamisessa, työssä ja yrittäjyydessä. Uusia **työpaikkoja syntyy etenkin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin**.
- Sekä julkinen että yksityinen tutkimus-, kehitys- ja **innovaatiotoiminta kasvurallalle**, jotta luodaan uutta kasvua globaalien megatrendien ratkaisemisesta. Perinteisten menestysalojemme rinnalla **hiilineutraalisuus, ekologiset investoinnit, cleantech, kierto- ja bionalous ja resurssiniukkuus synnyttävät uusia suomalaisen teollisuuden kasvutarinoita, rakennuspalikoita hyvinvoinnillemme**.
- Pohjoismainen hyvinvointimalli yhdistettynä luonnonvarojen vastuulliseen ja vähenevään käyttöön on yhteiskuntamalli, joka takaa maamme kilpailukyvyn.

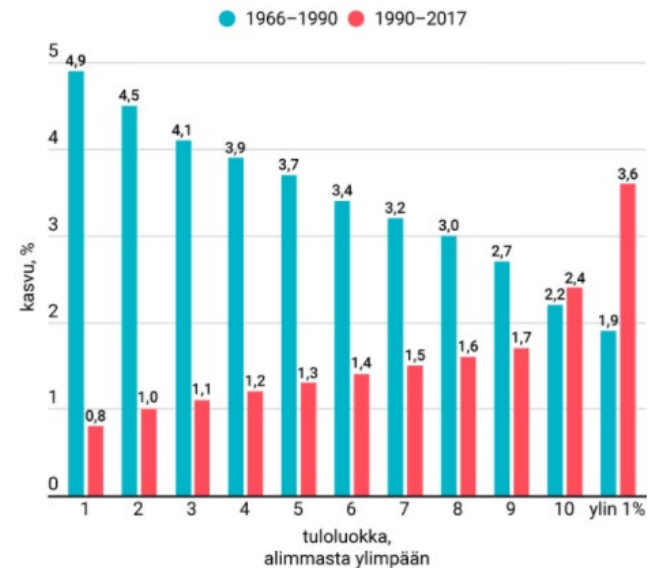
Miksi oikeudenmukainen siirtymä?

Kuvio 1. Suhteellisten tuloerojen kehitys 1966–2017 Gini-kertoimella mitattuna.

Tuloerot Suomessa on samalla tasolla kuin 1970 hyvinvointivaltiokehityksen alkaessa (Tilastokeskus 2020)

Käytettävissä olevien tulojen vuosikasvu vuosina 1966–1990 ja 1990–2017 tuloluokittain

Tulojen suuri kasvu ylimmissä tuloluokissa johtuu pääomatuloista ja niiden verotuksen kevennyksestä.

Globaalit esimerkit osoittavat, että vaurauden polarisaatio lisää sosiaalisen kestävyysongelmia ja on uhka yhteiskuntarauhalle ja demokratialle. Suomi on osa tätä globaalia kehitystä, ei irrallaan.

Käännös: USA on irtautumassa vaurauden polarisaation kannustavasta neoliberaalisesta. Miksi? Nykytalousjärjestelmä lisää tuloeroja, heikentäen myönteistä talouskasvua, joten **pääoman ylimääräiseen tuottoon pitää puuttua**

Käänteellä voi arvioida olevan maailmanlaajuinen vaikutusta talousajatteluun.

21.4.2021

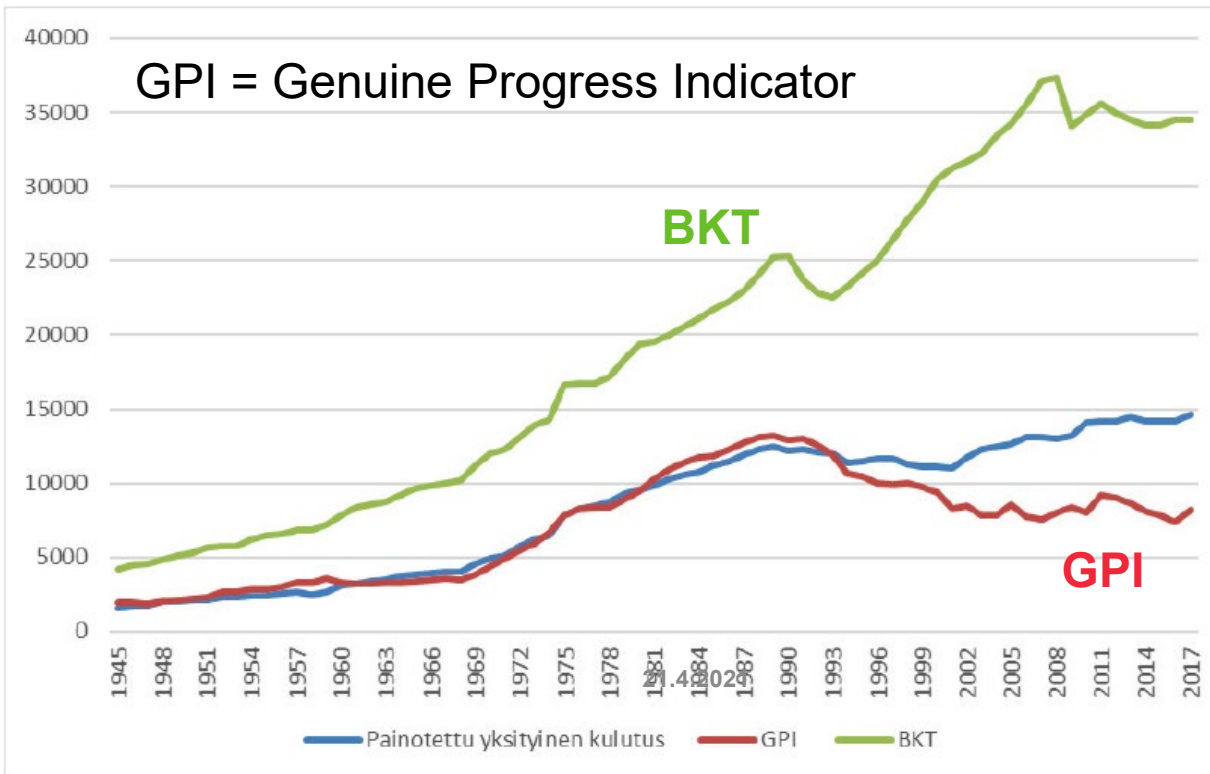
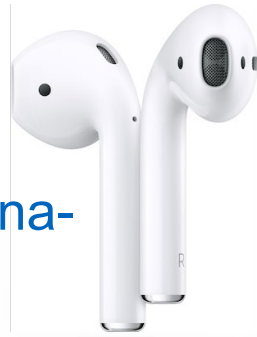
BKT kestävän kasvun mittarina – transistoriradio digiajassa

- Hallitusohjelmassa sitoudutaan **kestävän kasvun** edistämiseen, mutta sen mittaaminen ontuu
- Pitää mitata ja viestiä sitä, mitä tavoitellaan.
- BKT on vanha mittari, joka syntyi toisenlaiseen maailmaan; “kuin kuuntelisi digiaikana transistoriradiota”.
- Viestinnän näkökulmasta BKT-mittarilla hallitus voi “vain epäonnistua” (ei koskaan näytä kasvavan tarpeeksi)
- **BKTn rinnalle toinen mittari**

Kestävä kasvu

- BKT (mittaa tuotettujen lopputuotteiden ja palveluiden markkina-arvoa ja volyymia)
- Hyvinvointi
- Ympäristön tila: ilmasto, luonnonvarat, luonnon monimuotoisuus

Kuva: Painotettu yksityinen kulutus, GPI ja BKT asukasta kohti Suomessa 1945-2017 (euroa, reaalisin hinnoin)

Työpaikat, innovaatiot, yritykset – sosio-ekonominen näkökulma

- Hallitusohjelma tavoittelee **pienten ja keskisuurteen yritysten tukemista** ja niihin syntyviä työpaikkoja.
- Mutta **verotukea** menee paljon **suurille yrityksille**. Esim.
  - Suurimmat listaamattomat yritykset saavat eniten verotukea (>400M€)
  - Suurimmat yritykset parhaassa asemassa verosuunnitteluun, josta verovälttelyksi arvioidaan >400M€.
- **Innovaatioiden** tuen painopistettä **kaupallistumiseen** pelkän kehittämisen sijaan. Näin saadaan niitä hyödyttämään kansantaloutta eikä innovaatioiden aihioita myydä ulkomaille ennen kuin hyötyä on syntynyt.

Ehdotukset jatkolle

1. Luodaan Talouspolitiikan Arviointineuvoston kaltainen Kestävän Kehityksen Arviointineuvosto Hallituksen päätöksenteon avuksi
  2. BKT:n mittaamisen lisäksi ryhdytään käyttämään kansalaisten hyvinvoinnin ja ympäristösuoriutumisen mittareita päätöksenteon ohjaamisessa ja viestinnässä
  3. Storytellers rule the world: “Vihreä siirtymä luo uutta työtä ja ympäristöhaitan verotus uusia tuloja julkisille sektorille”
    - Aktiiviset ponnistukset kestävyysmuutoksesta kertovaan positiiviseen tarinaan Suomen sisällä
    - “Ylpeästi vastuullinen, maailmalle esimerkkinä toimiva Suomi, joka luo uusia hiilineutraaliuden innovaatioita ja jakaa siirtymän taakan oikeudenmukaisesti.”
-
-

LISÄTIETOJA

- Professori Minna Halme, minna.halme@aalto.fi
- Sustainability in Business Research Group sub.aalto.fi
- Creative Sustainability Master Programme [http://acs.aalto.fi/](http://acs.aalto.fi)
- Sustainable Textile Systems FINIX finix.aalto.fi
- Co-creating frugal innovations for poverty alleviation [newglobal.aalto.fi/](http://newglobal.aalto.fi)
- www.aaltoglobalimpact.org/
- https://people.aalto.fi/index.html?language=english#minna_halme